

Jubileji

PROF. MARKO KOLENC, 80-LETNIK

Lidija Andolšek-Jeras

Prof. Marka Kolencu sem spoznala davnega leta 1953, ko sem bila študentka na počitniški praksi na Ginekološki kliniki. Takrat sta bila porodništvo in ginekologija ločena kadrovska in prostorsko. Porodništvo se je odvijalo v rdeči hiši, ginekologija pa v Leonišču. Marko je bil tista poletna meseca pretežno v Leonišču, le zadnja dva tedna se je trudil z »Jegliči«, kot je nas študente imenoval. Njemu, kot ostalim asistentom (poznejšim profesorjem in primarijem), se je poznala »Lunačkova šola«, saj so bili tako v stroki kot v življenju zvesti načelom svojega učitelja.

Vnovič sva se srečala nekaj let pozneje, ko sem po stažu v Kopru pri njem pričela s specializacijo. Napravila sem prve korake v ginekologijo in takrat klasično porodništvo, ki sta se poznejša desetletja temeljito spremenili.

Nauki mojega prvega učitelja so bili dobra popotnica za mojo kasnejšo strokovno pot.

Profesor dr. Marko Kolenc je bil rojen 8. decembra 1922 v Dravogradu. Osnovno šolo je obiskoval v Dravogradu, nižjo gimnazijo v Mariboru, višjo pa v Ljubljani. Leta 1941 se je vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani. Po vmesni internaciji v Gonarsu je po vojni nadaljeval študij in bil februarja 1950 promoviran za zdravnika. Že kot študent je na poziv prof. Pavla Lunačka praktical na ljubljanski ginekološki kliniki, kjer se je takoj po promociji tudi zaposlil. Leta 1955 ga je prof. Lunaček pozval, naj za določen čas prevzame nastajajoči ginekološki oddelek v bolnišnici Koper. Ta začasnost je trajala kar 35 let, saj je oddelek vodil od leta 1955 do upokojitve leta 1990. Po upokojitvi je še slabih deset let, do leta 1999, sodeloval v poliklinični dejavnosti.

Do leta 1954 na Koprskem ni bilo ginekološkega oddelka. Urgentno ginekološko dejavnost so tista leta ob sobotah opravljali ljubljanski ginekologi. Prof. Marko Kolenc je praktično iz nič organiziral najprej ginekološko-porodniški oddelek, nato pa še zunajbolnišnično varstvo žensk. V teku let je vzgojil ali pridobil nujno potrebne strokovne sodelavce in razvil, kljub skromnim ubikacijskim prilikam, oddelek na zavidljivo strokovno raven. Že v drugem letu delovanja na Koprskem je prevzel skrb za strokovno izobraževanje terenskih babic. Sprva jim je sam predaval in jih nadziral, pozneje pa je organiziral dvodnevne seminarje, ki so kmalu prerasli na vseslovensko raven. Te seminarje so obiskovali poleg babic, medicinskih sester in socialnih delavcev tudi številni ginekologi in splošni zdravniki iz vse Slovenije. Z veliko vnemo se je posvečal strokovni vzgoji mladih zdravnikov, stažistov in specializantov.

Kljub precejšnji obremenitvi s tekočim delom je vložil veliko truda v lastni strokovni razvoj. Izpopolnjeval se je na ginekoloških klinikah doma (Ljubljana, Zagreb) in v tujini (Bruselj, Frankfurt, Pariz, Stockholm). Raziskovalno se je osredotočil na probleme porodništva, predvsem na fiziologijo in patologijo delovanja maternice. Iz tega področja je pridobil leta 1977 naziv doktorja znanosti. Leta 1979 je bil izvoljen za docenta, leta 1984 pa za izrednega profesorja ginekologije in porodništva. Redno se je udeleževal strokovnih srečanj doma in v tujini; na teh sestankih je bil pogosto moderator in član različnih okroglih miz. Iz prispevkov na teh srečanjih je pripravil okrog 40 strokovnih člankov, ki so bili objavljeni v kongresnih zbornikih ter v domačih in tujih strokovnih revijah, ter nekaj prispevkov, v katerih je obravnaval zdravstveno-organizacijska vprašanja in organiziranost slovenskega zdravništva. Leta 1993 in 1994 je izdal Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport njegov učbenik v dveh delih: Porodništvo in Ginekologija. Poleg tega je sodeloval leta 1998 pri predelavi Ginekologije, ki so jo pripravili mariborski kolegi.

Veliko naporov je vložil v izboljšanje več kot skromnih ubikacijskih razmer, v katerih je deloval ginekološko-porodniški oddelek. Najprej je pridobil dodatne prostore v bolnišnici Koper (nekdanji hospic), pozneje pa si je veliko prizadeval za uvrstitev ginekološkega oddelka v »novo« bolnišnico v Izoli.

Posebej velja omeniti njegovo delo v stanovskih organizacijah, zlasti v Slovenskem zdravniškem društvu (SZD). Dvanajst let je bil predsednik podružnice SZD za Istro in Kras, en mandat podpredsednik SZD, dva mandata predsednik strokovne komisije in dva mandata predsednik častnega razsodišča SZD. Osem let je bil (večinoma edini) delegat SZD v Zvezi zdravniških društev Jugoslavije. Poleg teh dolžnosti je deloval tudi v različnih komisijah za pripravo statutov in kodeksov zdravniških organizacij in v Razsodišču II. stopnje Zdravniške zbornice Slovenije.

Za svoje delo je prejel številne pohvale in priznanja. Je častni član SZD in zaslužni član Združenja ginekologov in porodničarjev Slovenije. V nekdanji državi je prejel red dela s srebrnim in red dela z zlatim vencem, leta 2002 ob 80-letnici pa srebrni častni znak svobode Republike Slovenije.

Januarja letos so ga ob njegovem jubileju počastili v sekciji upokojenih zdravnikov, z zamudo pa se ga spominjamo njegovi učenci in sodelavci, ki mu še vedno strokovno radovednemu želimo čvrstega zdravja.

Nekrologi

**FRANC GABRŠČEK, DR. MED.,
SPECIALIST ŠOLSKE MEDICINE
(1922-2003)**

Viljem Brumec

Pred nedavnim smo se, globoko pretreseni, poslovili od dr. Franca Gabrščka, priljubljenega in spoštovanega družinskega zdravnika iz Lenarta.

Dr. Gabršček je bil rojen 13. novembra 1922 v ugledni narodnozavedni družini v sončni Goriški, v Volčah pri Tolminu, v podnožju Julijskih Alp, v eni od najlepših pokrajin naše dežele. To okolje ga je zaznamovalo za vse življenje; cenil je svoje korenine in spoštoval tradicijo svoje ožje domovine. Rojstni kraj, ki je po prvi svetovni vojni pripadal Italiji, je moral s starši v zgodnji mladosti zapustiti.

Sprejela jih je Štajerska in jih obdržala za vse življenje. Tu si je družina ustvarila prijeten dom in bivanjsko osnovo, ki jo je